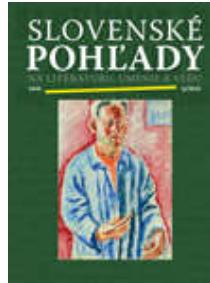

- 4 |** Ako sa dnes stavia pamätník Ľudovítovi Štúrovi
- 8 |** Dve potrebné a podnetné knihy
- 9 |** Ďalší matičný zjednocovací kongres
- 10 |** Martinská Slovesná jar kvitla aj v Bratislave a Liptovskom Mikuláši
- 12 |** Predseda Spolku slovenských spisovateľov Miroslav Bielik jubiluje
- 14 |** Za sv. Cyriliom a sv. Metodom do Nitry a Terchovej
- 15 |** Štefánikov rok zdobí aj legionárska známka
- 16 |** So spisovateľom Jozefom Banášom o jeho románe o M. R. Štefánikovi
- 18 |** Pád – úryvok z románu Ja sa prebijem!
- 20 |** Spomíname na filmára Petra Solana
- 22 |** Zora Jesenská – žena s obdivuhodnou intelektuálnou energiou
- 24 |** Polstoročnica Zväzu slovenských filatelistov
- 26 |** Unikátne slovenské darčeky pre Leonarda da Vinciho
- 30 |** S Pavlom Vitekom o jeho cestopisoch z ruských magistrál
- 34 |** Levoča – mesto v objatí histórie a tajomstiev
- 38 |** Maliarska elegancia Andreja Barčíka
- 40 |** K výročiu Hviezdoslava Kravá sonety v angličtine
- 43 |** Počiatky kresťanstva na území Slovenska
- 44 |** Zaslúžia si novú tvár
- 46 |** Nezabudnuteľný triumf futbalového Slovana

Slovensko | Časopis pre Slovensko a slovenský svet. Vydávajú: Matica slovenská, P. Mudroňa 1, 036 01 Martin, IČO: 00179 027, DIČ: 2020603123, a Neografia, a. s., Sučianska 39A, 038 61 Martin-Priekopa, IČO: 31597912, DIČ: 2020433217. Číslo 2/2019, leto, štvrtročník. Ročník 41, EV 4012/10. **Šéfredaktor:** Igor Válek. **Redakčná rada:** Marián Gešper (predseda), Marek Hanuska, Jaroslav Chovanec, Viliam Komora, Roman Michelko, Marek Nemec, Zuzana Pavelcová, Ján Seman, Igor Válek, Miloš Zverina. **Adresa redakcie:** Matica slovenská, Mudroňa 1, 036 01 Martin, Tel.: +421 43 381 28 40, e-mail: slovensko.sefredaktor@gmail.com. Cena výtlačku: 2,50 €. Celoročné predplatné do zahraničia: Európa 22 €, ostatné štáty sveta 33 USD. **Rozšírujú:** Vydavateľstvo MS Martin, Mediaprint Kapa. Predplatné a objednávky zo SR zasielajte na adresu: periodika@matica.sk. **Tlač:** Neografia, a. s., Sučianska 39A, 038 61 Martin-Priekopa. Zadané do tlače 21. júna 2019, vydané 29. júna 2019. Nevyžiadane rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Podávanie novinových zásielok povolené OZ SaRP Banská Bystrica, č. j. ISSN 0231 – 7303 006. **Fotografie na obálke:** Igor Válek a archív POFIS.

Matica slovenská okrem magazínu Slovensko vydáva tieto periodiká: **Slovenské pohľady** | **Kultúra slova** | **Slovenské národné noviny**. Informácia o cenách predplatného a ďalšie podrobnejšie informácie nájdete na internetovej stránke www.matica.sk. Kontakt na objednávky: **Matica slovenská, P. Mudroňa 1, 036 01 Martin, +421 43 381 28 30, periodika@matica.sk**.

O B J E D N Á V K A

Od čísla 2019
v počte kusov

- jednorocné predplatné
33 USD, 22 €
(pre zahraničných odberateľov)
- 10 €
(pre odberateľov na Slovensku)

Meno:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Poznámka: Túto objednávku (s potvrdením o zaplatení) pošlite na adresu: Vydavateľstvo Matica slovenská, P. Mudroňa 1, 036 01 Martin, Slovensko.

S U B C R I P T I O N

Beginning number 2019
for one year subscription 33 USD, EUR 22

Name:

.....

Adress:

.....

City:

State:

ZIP:

Note. Send this subscription, address:
Vydavateľstvo Matica slovenská, P. Mudroňa 1,
036 01 Martin, Slovakia

OTÁZKA Č. 1:

Výročie úmrtia M. R. Štefánika si pripomína aj Slovenská pošta vydaním pamätnej poštovej známky Československej légie a M. R. Štefánik. Poštová známka bola inaugurovaná počas celonárodnej spomienkovej slávnosti a vychádza v nominálnej hodnote 1,90 € s rozmermi 30,5 × 44,4 mm, vrátane perforácie vo forme hárčeka s jednou známkou a dvoma kupónmi. Motívom známky je portrét generála Štefánika v uniforme, motívom hárčeka zas vojenský vlak s legionorami pôsobiacimi na ruskom fronte podľa dobovej fotografie. **Ktorý významný akademický maliar je autorom výtvarného návrhu poštovej známky, hárčeka, First Day Cover obálky a pečiatky a ktorý autorom rytiny poštovej známky a FDC? Uvedte celé mená.**

Velká
vedomostná
súťaž

OTÁZKA Č. 2:

Celý svet si pripomína 500. výročie úmrtia jedného z najväčších (nielen) umeleckých géniov doterajšej histórie – Leonarda da Vinciho. Kto zájde do Toskánska a jej centra Florencie a v nej si nájde cestu hoci do Galerie Uffizi a či priamo do múzea venovanému tomuto mužovi, ak aj doteraz len tušíl, v čom je jeho časom neprekonateľná veľkosť, odíde presvedčený. Predsa však existuje dielo, maľba, ktorá Leonarda ešte viac povyšuje do „iného stavu“, vedľajšajšie ho tam povýšil. Máme na mysli *Poslednú večeru*, fresku v refektári kláštora Santa Maria delle Grazie v Miláne. Znie to neuveriteľne, ale práve na Slovensku máme v týchto dňoch možnosť vidieť jeho najvernejšiu rekonštrukciu, hoci bola (a zrejmé aj bude) ešte dlho predmetom snáh mnohých odborníkov z celého sveta.

Ktorý akademický maliar a skúsený reštaurátor sa o spomínanú rekonštrukciu postaral a v ktorej galérii (presný názov a mesto) ju prvý raz mohli vidieť fanúšikovania génia z Vinci a kvalitného umenia vidieť na Slovensku?

OTÁZKA Č. 3:

Každá budova na námestí i v okolí hradieb má jedinečný príbeh, mená skutočných ľudí. Aj Juliana Korponayová-Géczyová, známa ako tunajšia biela paní, bola skutočná. Stredoveké námestie v tvare pravidelného obdĺžnika s pomerom strán 1 : 3 patrí k najväčším na Slovensku. Obkolesujú ho meštianske domy s prvkami gotickej a renesančnej architektúry. Mnohé nestú mená bývalých majiteľov, spomeňme aspoň rozprávkovo pôsobiaci Thurzov dom s renesančnou fasádou či neprehliadnutelný Krupekov dom s iluzívou maľbou. Nádherné kamenné portály, cez ktoré sa vstupuje z námestia dnu, ukrývajú mnohé tajomstvá, na stenách chodieb a miestností vidíme vzácné fresky. **Ku ktorému starobylému mestu na Spiši sa vzťahujú predchádzajúce vety, ktoré výročie prvej písomnej zbierky si pripomína a v listine ktorého kráľa sa tak stalo?**

Osobnosti aj v čase dovoleniek a prázdnin

Už v jarnom čísle magazínu sme otvorili tému osobností, trochu sme si zateoretizovali s odborníkmi, privítali celospoločenský „trend“ ich pripomínania si v súvislosti s veľkou anketou vo verejnoprávnom mediálnom priestore, no hlavne sme niekoľko skutočne významných Sloveniek a Slovákov lepšie „nasvetili“. Anketa je už za nami, no aby mala naozajstný význam, nesmie ostat „hudbou minulosti“, ale musí stále rezonovať. Teda nie sama osobe, ale odkaz osobnosti, ktoré (opäť) ukázala. V „trende“ pokračujeme. Žijeme v roku Milana Rastislava Štefánika (vŕťa ankety), keďže sme si 4. mája pripomenuli 100. výročie tragickej udalosti nedaleko Ivančic pri Bratislavе. Pri tej zahynul tento popredný predstaviteľ odboja v zahraničí počas prvej svetovej vojny a minister vojny štátu, ktorý už uznávali víťazné mocnosti pod názvom Česko-Slovenská republika. Jeho život bol krátky, dramatický a plný udalostí dôležitých pre národ, a mnohé z nich vďaka podujatiam (od celonárodnej spomienky cez konferencie, články, knihy, výstavy až po filmy) počas týchto mesiacov pripomínajú to, na čo nesmieme zabúdať. Výročie úmrtia Štefánika si pripomína aj Slovenská pošta, a. s., vydaním pamätnej poštovej známky a ďalších „náležitostí“. Pridávame sa aj my a doplníme rozhovorom s autorom úspešného štefánikovského knižného bestselleru Jozefom Banášom a ukázkou z knihy. Mimochodom – téme sa budeme venovať po celý rok, už v budúcom čísle si budete môcť prečítať pohľad na Štefánika „civila“ a vedca z pera znalkyne, autorky výstav, článkov a kníh...

Opäť si začiatkom júla pripomíname misiu a pôsobenie sv. Cyrila a sv. Metoda, ktorí úspešne položili základy viery, písomníctva a vzdelanosti. Najväčšie širokoseptrálne podujatia opäť ponúkajú mesto Nitra a obec Terchová a magazín pridáva pozvánky na ne. Na dvere klope čas dovoleniek a prázdnin, pridávame pári tipov na cestovanie (hoci napríklad aj do Ruska vlakom) a tiež na knihy, ktoré si môžete so sebou pribaliť. Batožinu „neprevážia“, ale informáciami a dobrým čítaním vás isto-iste zavážia. Stále pozorne čítajte všetky články – súťaž aj šanca získať **HODNOTNÉ CENY** pokračujú aj tento rok! Vedľa je trojica otázok **VELKEJ VEDOMOSTNEJ SÚŤAŽE**. Odpovede si odložte a čakajte na posledné číslo magazínu, kde budú uverejnené posledné otázky. V zime uverejníme aj všetky podrobnosti o súťaži. Prialia, príjemné a poučné čítanie aj v lete!

Igor Válek, šéfredaktor